

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lipca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Hanna Daniel

Protokolant: stażysta Artur Spirka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 lipca 2022 r. w B.

sprawy z powództwa M. O.

przeciwko K. K.

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę

1. zasądza od pozwanego na rzecz (...) Towarzystwa (...) z siedzibą w W., w ramach Programu (...) i (...), kwotę 5.000 (pięć tysięcy) zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 6 sierpnia 2019 r. do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
3. umarza postępowanie w zakresie żądania nakazania pozwanemu złożenia oświadczenia odpowiedniej treści;
4. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1.570 (tysiąc pięćset siedemdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

SSO Hanna Daniel

Sygn. akt I C 747/19

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 6 sierpnia 2019 r. przeciwko K. K. powódka M. O. wniosła o nakazanie pozwanemu na podstawie art. 24 k.c. złożenia wobec niej pisemnego oświadczenia o odpowiedniej treści, zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kwoty 5.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w związku z naruszeniem dóbr osobistych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanego kwoty 5.000 zł na wskazany cel społeczny tj. wpłaty na subkonto w ramach Programu (...) i (...), prowadzonego przez (...) Towarzystwo (...) z siedzibą w W., wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Nadto powódka wniosła o zasądzenie na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania.

W uzasadnieniu podano, że powódka jest jednym ze (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T., a nadto od 29 sierpnia 2018 r. do 2 stycznia 2019 r. pełniła funkcję prokurenta samoistnego spółki. Podano, że powódka prowadziła negocjacje w sprawie nabycia drugiej połowy udziałów w spółce, a brak porozumienia stanowił źródło konfliktu zarówno między współnikami, jak i ówczesnym Prezesem Zarządu – pozwanym. Wyjaśniono, że z dniem 2 stycznia 2019 r. powódka złożyła spółce oświadczenie o zrzeczeniu się prokury wraz z informacją, że nie będzie prowadzić żadnych spraw spółki,

w tym również za pośrednictwem poczty elektronicznej. Podkreślono, że po złożeniu oświadczenia o zrzeczeniu się prokury, pozwany – ówczesny Prezes Zarządu spółki – zablokował i uniemożliwił powódce dostęp do adresu skrzynki elektronicznej.

Zaznaczono, że powódka podejmowała próby porozumienia z pozwanym w zakresie przywrócenia dostępu do poczty elektronicznej, jednak okazały się one bezskuteczne. Zdaniem powódki zasady korzystania przez osoby prowadzące sprawy spółki i jej pracowników z poczty elektronicznej nie zostały w spółce w żaden sposób uregulowane. Podkreślono, że utrwalonym zwyczajem było, iż wspólnicy, członkowie zarządu, prokurenci, pracownicy korzystali ze skrzynki elektronicznej nie tylko w celach związanych ze sprawami spółki, ale również w celach prywatnych. Podano, że powódka, pomimo więzi członkowskiej ze spółką, nie mogła realizować swoich praw korporacyjnych. Wskazano, że powódka do dnia wniesienia pozwu nie otrzymała od pozwanego potwierdzenia, że wiadomości prywatne zostały w sposób trwały i nieodwracalny usunięte z adresu poczty elektronicznej, jak również oświadczenia, iż nikt nie zapoznał się z zawartością jej skrzynki elektronicznej lub w inny sposób nie naruszył tajemnicy korespondencji.

Zdaniem powódki doszło do naruszenia jej dobra osobistego w postaci tajemnicy korespondencji. Wskazano, że naruszeniem tajemnicy korespondencji jest każda nieuprawniona ingerencja w nią, przede wszystkim zapoznanie się z jej treścią lub zmiana jej treści, jak również doprowadzenie do stanu, w której do takiej ingerencji może dojść. Podkreślono, że zablokowanie powódce dostępu do skrzynki elektronicznej było podyktowane jedynie świadomą i złą wolą pozwanego i niezależnie od pełnionej przez niego w zarządzie spółki funkcji, który pomimo pisemnej deklaracji nie doprowadził do usunięcia prywatnej korespondencji powódki ze służbowej skrzynki elektronicznej oraz nie zabezpieczył jej prywatnej korespondencji. Podano, że w kontekście konfliktu powódki z drugim wspólnikiem i pozwanym spowodowało to realne niebezpieczeństwo umożliwiający, z dużym stopniem prawdopodobieństwa, zapoznanie się osób trzecich z jej treścią. Wskazano, że doszło również do naruszenia jej prawa co do wyłącznego dysponowania korespondencją prywatną, w tym prawa do dostępu do takiej korespondencji, a także jej trwałego usunięcia (k. 4-11).

W odpowiedzi na pozew pozwany K. K. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania. Zdaniem pozwanego adresatem ewentualnych roszczeń powódki winna być spółka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T., nie zaś pozwany jako osoba fizyczna będąca piastunem funkcji członka zarządu. Podkreślono, że powódka równocześnie ze złożeniem pozwu w niniejszej sprawie złożyła również pozew o naruszenie dóbr osobistych przeciwko spółce (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T.. Podano, że działania, których miał się dopuścić pozwany, wiązały się w sposób bezpośredni ze sferą wykonywania przez niego obowiązków prezesa zarządu spółki, niezależnie od twierdzeń powódki sugerujących, że działanie pozwanego było podyktowane świadomą i złą wolą, niezależnie od pełnionej przez niego funkcji. Jednocześnie pozwany zaznaczył, że przestał pełnić funkcję prezesa zarządu spółki z dniem 18 lutego 2019 r.

Podano, że tym samym do ewentualnych naruszeń dóbr osobistych powódki przez pozwanego mogłoby dojść wyłącznie w krótkim okresie pomiędzy 2 stycznia 2019 r. a 18 lutego 2019 r. Zdaniem pozwanego z przyczyn leżących po stronie powodowej nie doszło do usunięcia konta mailowego, ani też prywatnej korespondencji. Wyjaśniono, że poza złożeniem rezygnacji, pozwany wypowiedział również swoją umowę o pracę na stanowisku Dyrektora Generalnego. Wskazano, że do dnia 18 lutego 2019 r. powódka nie przekazała listy adresów, z którymi korespondencja miała zostać usunięta. Zdaniem pozwanego powódka sama sabotowała czynności związane z dostępem do swojej poczty elektronicznej. Nadto pozwany zaznaczył, że powódka dysponowała dwoma laptopami oraz telefonem komórkowym z dostępem do programu pocztowego M. O. i tym samym miała ona dostęp do wszelkich wiadomości otrzymanych i wysłanych do dnia 2 stycznia 2019 r., bowiem program ten pobiera wiadomości na twardy dysk, gdzie można je przeglądać (k. 37-42).

Postanowieniem z dnia 9 kwietnia 2021 r. Sąd na podstawie art. 177 § 1 pkt 4 k.p.c. zawiesił postępowanie w sprawie do czasu zakończenia postępowania pod sygn. PR 2 Ds.233.2019 (k. 223).

Postanowieniem z dnia 5 maja 2022 r. Sąd podjął zawieszony postępowanie (k. 294).

Podczas rozprawy w dniu 6 lipca 2022 r. powódka cofnęła pozew w zakresie żądania przeprosin w związku ze złożeniem przez spółkę (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. w innym postępowaniu stosownych przeprosin co do naruszenia jej dóbr osobistych w postaci prawa do dysponowania korespondencją prywatną zawartą pod adresem (...) (k. 304, 292v).

W dalszym toku postępowania strony podtrzymały stanowiska dotychczas zajęte w sprawie.

Sąd ustalił, co następuje:

Powódka jest jednym ze (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T.. Powódka wraz ze współnikiem G. K. posiadają po 550 udziałów w kapitale zakładowym spółki tj. po połowie. Powódka w okresie od 29 sierpnia 2018 r. do 2 stycznia 2019 r. pełniła funkcję prokurenta samoistnego spółki.

okoliczność bezsporna, nadto dowód: wydruk KRS k. 50-52,

Od października do grudnia 2018 r. powódka prowadziła negocjacje z drugim współnikiem w sprawie nabycia drugiej połowy udziałów w spółce (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T.. Negocjacje nie zakończyły się zawarciem przez strony umowy sprzedaży udziałów, a brak porozumienia stanowił źródło konfliktu zarówno pomiędzy współnikami, jak i ówczesnym Prezesem Zarządu – pozwanym. Powódka wraz z partnerem wnioskowali, by do zarządu spółki została powołana jeszcze jedna osoba. Pozwany nie zgodził się na tę propozycję i zaczął wydawać pisemne polecenia partnerowi powódki, których wykonania ten odmawiał.

dowód: zeznania świadka G. S. k. 90-92 (00:26:26-01:13:43), zeznania powódki k. 203v-205v (00:14:14-01:10:26),

Z dniem 2 stycznia 2019 r. powódka złożyła spółce (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. oświadczenie o zrzeczeniu się prokury wraz z informacją, że nie będzie prowadzić żadnych spraw spółki. Po złożeniu oświadczenia przez powódkę o zrzeczeniu się prokury, pozwany – ówczesny Prezes Zarządu spółki – zablokował i uniemożliwił powódce dostęp do adresu skrzynki elektronicznej: (...) W dniu 3 stycznia 2019 r. zostały przez pozwanego zmienione hasła do poczty powódki.

dowód: pismo powódki z dnia 2 stycznia 2019 r. k. 15, pismo pozwanego z dnia 3 stycznia 2019 r. k. 58, zeznania pozwanego k. 205v-207v (01:10:26-02:03:18),

Powódka podejmowała próby porozumienia z pozwanym w zakresie przywrócenia dostępu do poczty elektronicznej. Pismem z dnia 4 stycznia 2019 r. powódka wystąpiła do pozwanego z wnioskiem o natychmiastowe przywrócenie możliwości korzystania przez nią z poczty elektronicznej, która była przez powódkę wykorzystywana nie tylko do prowadzenia spraw spółki, ale również w celach prywatnych. W odpowiedzi na wniosek powódki, pozwany działając w imieniu spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. zaproponował komisyjne usunięcie korespondencji prywatnej powódki z możliwością jej osobistego udziału w tych czynnościach. Pomimo deklaracji pozwanego i licznych wniosków powódki, do dnia wniesienia pozwu nie doszło do usunięcia korespondencji prywatnej powódki, jak również nie przywrócono jej dostępu do poczty elektronicznej. Powódka przygotowała listę odbiorców e-maili, których usunięcia się domagała i chciała uczestniczyć w usunięciu e-maili. Pozwany przesunął w czasie dokonanie tych czynności, natomiast z dniem 18 lutego 2019 r. przestał pełnić funkcję Prezesa Zarządu spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. i nie doszło do usunięcia prywatnej korespondencji powódki.

dowód: pismo powódki z dnia 4 stycznia 2019 r. k. 16, pismo pozwanego z dnia 7 stycznia 2019 r. k. 17, pismo powódki z dnia 15 stycznia 2019 r. k. 18-19, wydruk KRS k. 50-52, pismo pozwanego z dnia 18 lutego 2019 r. k. 53-55, 56-57, oświadczenie pozwanego z dnia 18 lutego 2019 r. k. 60, umowa o pracę z dnia 17 maja 2019 r. k. 61, rozwiązanie umowy o pracę z dnia 27 grudnia 2018 r. k. 62, zeznania świadka G. S. k. 90-92 (00:26:26-01:13:43), zeznania powódki k. 203v-205v (00:14:14-01:10:26), zeznania pozwanego k. 205v-207v (01:10:26-02:03:18),

Zasady korzystania przez osoby prowadzące sprawy spółki i jej pracowników z poczty elektronicznej nie zostały w spółce w żaden sposób uregulowane. Zwyczajem było, że współnicy, członkowie zarządu, prokurenci, pracownicy

korzystali ze skrzynki elektronicznej nie tylko w celach związanych ze sprawami spółki, ale również w celach prywatnych.

Powódka, pomimo więzi członkowskiej ze spółką, nie mogła realizować swoich praw korporacyjnych. Nie otrzymała również od pozwanego potwierdzenia, że wiadomości prywatne zostały w sposób trwały i nieodwracalny usunięte z adresu poczty elektronicznej. Powódka była tym zaniepokojona.

dowód: zeznania świadka G. S. k. 90-92 (00:26:26-01:13:43), zeznania powódki k. 203v-205v (00:14:14-01:10:26),

Po dniu 2 stycznia 2019 r. nie było logowań do skrzynki (...) i poczta z w/w adresu nie była przekierowywana na inny adres mailowy. Ostatnia wprowadzona zmiana konfiguracji dla konta (...) była wprowadzona w dniu 3 stycznia 2019 r. W przypadku wprowadzenia w ustawieniach konta e-mail w dniu 3 stycznia 2019 r. informacja odnośnie alternatywnego adresu byłaby widoczna w historii. Po analizie można wykluczyć, że w dniu 3 stycznia 2019 r. została wprowadzona konfiguracja, która mogła przekierować wiadomości na alternatywne adresy e-mail.

dowód: pismo nazwa.pl sp. z o.o. z dnia 15 stycznia 2020 r. k. 80, płyta CD k. 82, pismo nazwa.pl sp. z o.o. z dnia 28 lutego 2020 r. wraz z załącznikami k. 95-100, pismo nazwa.pl sp. z o.o. z dnia 20 listopada 2020 r. wraz z załącznikami k. 144-147, pismo nazwa.pl sp. z o.o. z dnia 4 stycznia 2021 r. k. 190,

Pismem z dnia 3 lipca 2019 r. powódka wezwała pozwanego do złożenia przeprosin w związku z naruszeniem jej dóbr osobistych, zapłaty na jej rzecz kwoty 5.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w związku z naruszeniem dóbr osobistych oraz zapłaty kwoty 5.000 zł na wskazany cel społeczny tj. wpłaty na subkonto w ramach Programu (...) i (...), prowadzonego przez (...) Towarzystwo (...) z siedzibą w W. w terminie 7 dni od dnia otrzymania pisma.

W odpowiedzi pozwany wskazał, że wszystkie podejmowane przez niego czynności były zgodne z obowiązującymi przepisami prawa.

dowód: pismo powódki z dnia 3 lipca 2019 r. wraz z (...) k. 20-22, pismo pozwanego z dnia 18 lipca 2019 r. k. 23-24,

Powódka wytoczyła powództwo o ochronę dóbr osobistych w związku z naruszeniem jej prawa do dysponowania korespondencją prywatną również przeciwko spółce (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T.. W toku postępowania między stronami doszło do zawarcia ugody.

okoliczność bezsporna, nadto dowód: pozew o roszczenia z tytułu naruszenia dóbr osobistych z dnia 5 sierpnia 2019 r. k. 45-49,

Postanowieniem o umorzeniu dochodzenia z dnia 30 listopada 2021 r. prawomocnie zakończono postępowanie w sprawie o czyn z art. 267 § 1 k.k. na szkodę powódki. Ustalono, że serwer spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. został zablokowany w dniu 24 stycznia 2021 r. z uwagi na brak płatności dokonanej przez spółkę za przedłużenie usług świadczonych przez nazwa.pl sp. z o.o., w następstwie czego serwer został usunięty wraz z danymi.

okoliczność bezsporna, nadto dowód: postanowienie Prokuratury Rejonowej T.-Wschód w T. z dnia 11 września 2020 r. k. 187-188, postanowienie Sądu Rejonowego w Toruniu II Wydziału Karnego z dnia 1 marca 2021 r. k. 211-213, postanowienie Prokuratury Okręgowej w Toruniu z dnia 6 sierpnia 2021 r. 253-254,

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów przedłożone przez strony, zeznania świadka oraz zeznania stron. Sąd uznał za wiarygodne przedłożone do akt sprawy dokumenty. Ich prawdziwości strony nie kwestionowały, a ich autentyczność nie budziła wątpliwości Sądu.

Sąd częściowo podzielił zeznania świadka G. S. oraz powódki na okoliczność naruszenia dóbr osobistych powódki przez pozwanego. Oceniając zeznania świadka G. S. Sąd miał na względzie, że jako partner powódki był on emocjonalnie zaangażowany w sprawę, jak również uczestniczył w konflikcie stron i z tego powodu był zainteresowany wynikiem postępowania, w związku z czym w pewnym zakresie jego zeznania dotknięte były brakiem obiektywizmu. Z uwagi

na powyższe Sąd nie podzielił zeznań powołanego świadka i powódki, w części, w której wskazywali, że pozwany faktycznie zapoznał się z treścią korespondencji e-mailowej powódki. Wskazać należy, że z zeznań w/w wynikało, iż jedynie „odnosili takie wrażenie”, że pozwany ma wiedzę o tym, co zawierała prywatna korespondencja powódki. Podkreślić jednak należy, że zarówno powołany świadek, jak i powódka, nie wskazali na żadne konkretne informacje wynikające z prywatnej korespondencji powódki, o których wiedzę miałby posiadać pozwany i którymi miałby się z nimi podzielić. Żaden dowód nie potwierdził również, by pozwany miał kopiować, czy też przekierowywać prywatną korespondencję powódki.

Sąd co do zasady dał wiarę zeznaniom pozwanego, który potwierdził, że w dniu 3 stycznia 2019 r. dokonał zmiany haseł do poczty powódki i zablokował jej dostęp do skrzynki elektronicznej. Z zeznań pozwanego wynikało jednak, że nie zapoznawał się, nie przekierowywał, ani nie kopiował on korespondencji powódki, co znalazło potwierdzenie w zebranych materiale dowodowym, bowiem żaden dowód nie potwierdził, by do takich czynności faktycznie doszło.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

Stosownie do art. 24 § 1 k.c., ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

Artykuł 23 k.c. ma charakter szczególny, bowiem zawarta jest w nim ogólna zasada, że dobra osobiste, wymienione tam przykładowo, pozostają pod ochroną prawa cywilnego i to niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Nie wskazuje on natomiast sankcji przewidzianych na wypadek ich naruszenia. Te zostały wymienione w art. 24 k.c. i art. 448 k.c., i to również niewyczerpująco. Przepis art. 448 k.c. pozwala sądowi na przyznanie odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone. Przesłanką odpowiedzialności z art. 448 k.c. jest nie tylko bezprawne, ale i zawinione działanie sprawcy naruszenia dobra osobistego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12.12.2002 r., V CKN 1581/00, OSNC 2002, z. 4, poz. 53).

Artykuł 24 § 1 k.c. ustanawia domniemanie bezprawności. Oznacza to, że powód nie musi wykazywać, że działanie sprawcy było bezprawne. To na stronie pozwanej spoczywa konieczność obalenia tego domniemanie poprzez wykazanie uprawnienia do określonego działania. Wyjaśnienie przesłanki bezprawności możliwe jest dopiero po udowodnieniu przez powoda, że doszło do naruszenia jego określonego konkretnego dobra osobistego. Przepisy art. 23 i 24 k.c. konstruują domniemanie bezprawności działania. W tej sytuacji na pozwanym ciąży obowiązek udowodnienia, iż jego działanie nie było bezprawne. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyrok z 7 kwietnia 2009 r. (I PK 210/08, M.P.Pr. (...)) do powstania roszczeń określonych w art. 24 k.c. nie jest wystarczająca sama bezprawność działania sprawcy. Niezbędny jest także skutek tego działania w postaci naruszenia jednego z dóbr osobistych, o których mowa w art. 23 k.c.

Wymienione w art. 23 k.c. dobro osobiste w postaci tajemnicy korespondencji chroni prawo do zachowania w tajemnicy przed osobami trzecimi treści korespondencji. Naruszenie tego dobra osobistego może nastąpić przede wszystkim przez bezprawne zapoznanie się z treścią korespondencji. Naruszenie tajemnicy korespondencji ma miejsce także wówczas, gdy w wyniku zagubienia cudzej korespondencji stworzono realne warunki (niebezpieczeństwo) umożliwiające, z dużym stopniem prawdopodobieństwa, zapoznanie się osób trzecich z jej treścią (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 18 listopada 2013r. VI ACa 674/13).

Podkreślić przy tym należy, że nie jest konieczne dla określenia istoty ochrony dóbr osobistych ustalenie mierników naruszenia poszczególnych dóbr. Przedmiotem skierowanego erga omnes obowiązku nie jest bowiem tylko zakaz "skutecznego naruszenia" pewnego stanu rzeczy, lecz znacznie szerszy ogólny zakaz samego jego "naruszania", czyli podejmowania - jako generalnie bezprawnych - zachowań wkraczających w sferę cudzego dobra osobistego. Na

przykład z ochrony tajemnicy korespondencji wynika m.in. generalny zakaz uzyskiwania cudzej poczty (wiadomości) e-mailowej i nawet jej późniejsze zniszczenie, "skasowanie" bez jej "otwarcia" nie zmienia faktu bezprawności samego nią zawładnięcia. Nie zmienia tego okoliczność, że po "usunięciu" takiej poczty ustaje stan naruszenia i zagrożenia zapoznania się z jej treścią; niedopuszczalne jest bowiem już samo stwarzanie takiego zagrożenia tajemnicy korespondencji (Kidyba A. (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Tom I. Część ogólna, wyd. II, WKP 2012).

Ochronie, wyrażonej w szczególności konstrukcją domniemania bezprawności, podlega już pewna bariera wyznaczająca granicę zagrożenia chronionego stanu rzeczy, której to granicy przekraczać z zasady nie wolno, niezależnie od tego, czy znajdujące się za tą granicą dobro zostanie "skutecznie naruszone", ponieważ zgodnie z art. 24 § 1 k.c. wystarczy już samo jego zagrożenie. Co więcej, tę ochronę przed zagrożeniem wysłowiono właśnie na początku tego przepisu w jego zd. 1, a dopiero w kolejnym, zd. 2, uregulowano sytuację powstałą w wyniku dokonanego skutecznie naruszenia dobra osobistego; w obu jednak zdaniach (a nie tylko w art. 24 § 1 zd. 2 k.c.) chodzi o przekroczenie tych samych chronionych prawem granic. Należy także podkreślić, że domniemanie bezprawności wysłowiono w art. 24 § 1 zd. 1 k.c., a zatem reguła ta odnosi się bezpośrednio właśnie do "bezprawnego zagrożenia", a z tej regulacji dopiero wynika domniemanie bezprawności "skutecznego naruszenia" jako dalej idącego (Kidyba A. (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Tom I. Część ogólna, wyd. II, WKP 2012).

Przenosząc powyższe uwagi na grunt niniejszej sprawy Sąd doszedł do przekonania, że roszczenie powódki skierowane przeciwko pozwanemu zasługiwało na częściowe uwzględnienie. Sąd uznał, że faktycznie zablokowanie przez pozwanego powódce dostępu do skrzynki elektronicznej pod adresem (...) stanowiło naruszenie jej dobra osobistego w postaci prawa do dysponowania korespondencją prywatną oraz stworzyło stan zagrożenia dla jej dobra osobistego w postaci tajemnicy korespondencji. Jak ustalono, z dniem 2 stycznia 2019 r. powódka złożyła spółce (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. oświadczenie o zrzeczeniu się prokury wraz z informacją, że nie będzie prowadzić żadnych spraw spółki. Po złożeniu oświadczenia przez powódkę o zrzeczeniu się prokury, pozwany – ówczesny Prezes Zarządu spółki – zablokował i uniemożliwił powódce dostęp do adresu skrzynki elektronicznej: (...), z której powódka korzystała również w celach prywatnych. W dniu 3 stycznia 2019 r. zostały przez pozwanego zmienione hasła do poczty powódki. Nie budzi zatem wątpliwości, że w okolicznościach niniejszej sprawy doszło do naruszenia dóbr osobistych powódki w postaci prawa do dysponowania korespondencją prywatną zawartą pod adresem (...)

Jednocześnie, zdaniem Sądu, zachowanie pozwanego było zawinione i bezprawne. Wskazać należy, że zablokowanie powódce dostępu do skrzynki elektronicznej było podyktowane świadomą wolą pozwanego, który pomimo wiedzy co do tego, że powódka pozostawała jako wspólnik w więzi członkowskiej ze spółką, pozbawił ją możliwości realizowania jej praw korporacyjnych. Nadto, pomimo deklaracji pozwanego i licznych wniosków powódki, do dnia wniesienia pozwu nie doszło do usunięcia korespondencji prywatnej powódki, jak również nie przywrócono jej dostępu do poczty elektronicznej. Należy mieć również na względzie, że od końca 2018 r. między stronami istniał konflikt, co także wskazuje na to, iż działanie pozwanego było nacechowane złą wolą i było wymierzone w powódkę. Za uzasadnione należało zatem uznać obawy powódki, że w kontekście konfliktu z drugim wspólnikiem i pozwanym spowodowało to realne niebezpieczeństwo umożliwiające, z dużym stopniem prawdopodobieństwa, zapoznanie się osób trzecich z jej treścią. Wskazać przy tym należy, że ostateczne usunięcie serwera zawierającego korespondencję powódki pod adresem (...) nie zmienia faktu bezprawności samego nią zawładnięcia, a niedopuszczalne było już samo stworzenia zagrożenia tajemnicy korespondencji. Podobne uwagi należy odnieść do czasu trwania naruszenia.

Jednocześnie zaznaczyć należy, że w okolicznościach niniejszej sprawy nie zachodzi żadna ze szczególnych okoliczności usprawiedliwiających bezprawność naruszenia dóbr osobistych powódki. Do okoliczności wyłączających bezprawność naruszenia dóbr osobistych zalicza się: działanie w ramach porządku publicznego - tj. działanie dozwolone przez obowiązujące przepisy prawa, wykonywanie prawa podmiotowego, zgodę pokrzywdzonego, działanie w obronie uzasadnionego interesu społecznego. Pozwany nie wykazał, by jakkolwiek z tych okoliczności zaistniała w sprawie. Jak ustalono zasady korzystania przez osoby prowadzące sprawę spółki i jej pracowników z poczty elektronicznej nie zostały w spółce w żaden sposób uregulowane. Zwyczajem było, że wspólnicy, członkowie zarządu, prokurenci, pracownicy korzystali ze skrzynki elektronicznej nie tylko w celach związanych ze sprawami spółki, ale również w celach prywatnych. Stwierdzić zatem należy, że skoro w regulaminie pracy lub w polityce korzystania

z elektronicznej skrzynki pocztowej w spółce (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. nie zakazano wykorzystywania przez pracowników skrzynki elektronicznej w celach prywatnych, to powódka mogła z niej korzystać również na prywatny użytek.

Odnosząc się do zarzutu pozwanego co do tego, że adresatem ewentualnych roszczeń powódki winna być spółka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T., nie zaś pozwany jako osoba fizyczna będąca piastunem funkcji członka zarządu wskazać należy, że działanie pozwanego jako organu osoby prawnej nie zwalnia go z odpowiedzialności za naruszenie dóbr osobistych powódki, którego dokonał również jako osoba fizyczna. Wskazać należy, że szczególna sytuacja powstaje, gdy naruszenia dopuściła się osoba fizyczna działająca w tym momencie za osobę prawną, a także gdy naruszono dobra osobiste osoby fizycznej w związku z jej działalnością jako organu osoby prawnej czy innego rodzaju funkcjonowaniem w strukturze takiej osoby. W tym drugim przypadku w orzecznictwie trafnie przyjmuje się, że zarzuty kierowane pod adresem członków organu osoby prawnej są zarzutami wobec tej osoby, mogą więc naruszać jej dobra osobiste (zob. wyr. SN z 10.11.2005 r., V CK 314/05, L., oraz z 12.12.2017 r., IV CSK 131/17, L.). Należy też zgodzić się z tezą, że w przypadku pierwszym roszczenia z art. 24 k.c. mogą być skierowane zarówno przeciwko osobie prawnej, której przypisywane są działania naruszcyciela, jak i przeciwko jemu samemu (zob. wyr. SN: z 19.12.2002 r., II CKN 167/01, L.; z 28.11.2013 r., IV CSK 155/13, L.; z 20.4.2016 r., V CSK 479/15, L.) (Gniewek (red.), Art. 24 KC, 2021, wyd. 10/Machnikowski). Mając powyższe na względzie należy stwierdzić, że pozwany może odpowiadać jako osoba fizyczna za naruszenie dóbr osobistych powódki i to niezależnie od tego, że działał jako organ osoby prawnej.

Nie można również zgodzić się z twierdzeniem pozwanego co do tego, że to z przyczyn leżących po stronie powodowej nie doszło do usunięcia konta mailowego, ani też prywatnej korespondencji. Jak ustalono powódka wielokrotnie zwracała się do pozwanego o przywrócenie dostępu do skrzynki elektronicznej lub usunięcie jej prywatnej korespondencji. Powódka przygotowała listę odbiorców e-maili, których usunięcia się domagała i chciała uczestniczyć w usunięciu e-maili. Pozwany przesuwiał w czasie dokonanie tych czynności, natomiast z dniem 18 lutego 2019 r. przestał pełnić funkcję Prezesa Zarządu spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. i nie doszło do usunięcia prywatnej korespondencji powódki. Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy pozostawała natomiast okoliczność, że powódka dysponowała dwoma laptopami oraz telefonem komórkowym z dostępem do programu pocztowego M. O. i tym samym miała ona dostęp do wszelkich wiadomości otrzymanych i wysłanych do dnia 2 stycznia 2019 r. Podkreślić bowiem należy, że dostęp powódki do korespondencji pod adresem (...) nie zmienia faktu bezprawności samego nią zawładnięcia przez osobę trzecią i pozbawienia jej możliwości dysponowania korespondencją prywatną, jak również stworzenia stanu zagrożenia dla jej dobra osobistego w postaci tajemnicy korespondencji.

Mając na uwadze powyższe oraz poczynione w sprawie ustalenia, należało rozważyć, w jakim zakresie powódce winna zostać udzielona ochrona prawna wynikająca z naruszenia jej dóbr osobistych. Sąd uwzględnił zgłoszone przez powódkę żądanie zasądzenia od pozwanego kwoty 5.000 zł na wskazany cel społeczny tj. wpłaty na subkonto w ramach Programu (...) i (...), prowadzonego przez (...) Towarzystwo (...) z siedzibą w W.. Uwzględniając żądanie powódki dotyczące zapłaty sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny, Sąd miał na uwadze, że przepis art. 448 k.c. stanowi, iż w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Dla zasądzenia świadczeń z art. 448 k.c. nie jest wystarczające ustalenie bezprawności naruszenia dobra osobistego, ale konieczne jest ustalenie działania zawinionego. Odpowiedzialność naruszcyciela zależna jest od wykazania jego winy (art. 415 k.c.).

Zdaniem Sądu zachowanie pozwanego było zawinione. Jak już była o tym mowa, zablokowanie powódce dostępu do skrzynki elektronicznej przez pozwanego było podyktowane jego świadomą wolą, który pomimo wiedzy co do tego tego, że powódka pozostawała jako współnik w więzi członkowskiej ze spółką, pozbawił ją możliwości realizowania jej praw korporacyjnych. Nadto, pomimo deklaracji pozwanego i licznych wniosków powódki, do dnia wniesienia pozwu nie doszło do usunięcia korespondencji prywatnej powódki, jak również nie przywrócono jej dostępu do poczty elektronicznej. Jak ustalono, od końca 2018 r. między stronami istniał konflikt, co także wskazuje na to, iż działanie pozwanego było nacechowane złą wolą i było wymierzone w powódkę. Sąd uznał zatem, że żądanie powódki

w zakresie zasądzenia kwoty 5.000 zł tytułem sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny jest uzasadnione. Powódka odczuła pewne negatywne skutki działania pozwanego polegającego na pozbawieniu jej możliwości dysponowania korespondencją prywatną zawartą pod adresem (...) Powódka, pomimo więzi członkowskiej ze spółką, nie mogła realizować swoich praw korporacyjnych. Przede wszystkim jednak powódka odczuwała obawy, że w kontekście konfliktu z drugim współnikiem i pozwanym istnieje realne niebezpieczeństwo umożliwiające zapoznanie się osób trzecich z treścią jej korespondencji prywatnej. Powódka nie otrzymała od pozwanego potwierdzenia, że wiadomości prywatne zostały w sposób trwały i nieodwracalny usunięte z adresu poczty elektronicznej, czym była zaniepokojona. Mając powyższe na względzie Sąd doszedł do przekonania, że stopień doznanej przez powódkę krzywdy z pewnością uzasadnia zasądzenie kwoty 5.000 zł tytułem sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

Żądanie powódki dotyczące zasądzenia od pozwanego na jej rzecz kwoty 5.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w związku z naruszeniem dóbr osobistych Sąd uznał za zbyt daleko idące. Zdaniem Sądu, zasądzona kwota 5.000 zł na wskazany przez powódkę cel społeczny, spełni w rozpatrywanym przypadku zasadniczą rolę usuwając skutki naruszenia dóbr osobistych oraz w sposób adekwatny zrekompensuje krzywdę powódki. Wskazać należy, że przeprowadzone postępowanie dowodowe nie wykazało, by pozwany zapoznawał się, przekierowywał, czy też kopiował prywatną korespondencję powódki, a samo naruszenie dóbr osobistych polegało na odebraniu jej prawa do dysponowania korespondencją prywatną oraz stworzeniu stanu zagrożenia dla jej dobra osobistego w postaci tajemnicy korespondencji. Brak jest również dowodów na to, by jakiegokolwiek informacje wynikające z prywatnej korespondencji powódki zostały ujawnione. Nadto, jak ustalono, serwer spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. został zablokowany w dniu 24 stycznia 2021 r. z uwagi na brak płatności dokonanej przez spółkę za przedłużenie usług świadczonych przez nazwa.pl sp. z o.o., w następstwie czego serwer został usunięty wraz z danymi, w tym korespondencją powódki pod adresem (...) Stwierdzić zatem należy, że nie istnieje już stan zagrożenia dla dobra osobistego powódki w postaci tajemnicy korespondencji.

Mając powyższe okoliczności na względzie Sąd na podstawie 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. zasądził od pozwanego na rzecz (...) Towarzystwa (...) z siedzibą w W., w ramach Programu (...) i (...), kwotę 5.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 6 sierpnia 2019 r. do dnia zapłaty (pkt 1 wyroku) O odsetkach ustawowych Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu w tym zakresie. Natomiast na podstawie 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. a contrario Sąd oddalił powództwo w pozostałym zakresie jako wygórowane (pkt 2 wyroku).

Na podstawie art. 355 k.p.c. Sąd umorzył postępowanie w zakresie żądania nakazania pozwanemu złożenia oświadczenia odpowiedniej treści (pkt 3 wyroku). Podczas rozprawy w dniu 6 lipca 2022 r. powódka cofnęła pozew w zakresie żądania przeprosin w związku ze złożeniem przez spółkę (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. w innym postępowaniu stosownych przeprosin co do naruszenia jej dóbr osobistych w postaci prawa do dysponowania korespondencją prywatną zawartą pod adresem (...), w związku z czym postępowanie w tym zakresie należało umorzyć.

O kosztach procesu, w pkt 4 wyroku, rozstrzygnięto na mocy art. 98 k.p.c. i art. 100 zd. 1 k.p.c., obciążając pozwanego w części kosztami procesu, zważywszy, że powódka wygrała postępowanie w zakresie żądania niemajątkowego w całości (cofnięcie pozwu w związku ze złożeniem przez spółkę (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. w innym postępowaniu stosownych przeprosin co do naruszenia jej dóbr osobistych po wytoczeniu powództwa w niniejszej sprawie), zaś postępowanie w zakresie żądania majątkowego w części. Powódka przegrała sprawę o zapłatę w 50%, natomiast pozwany przegrał sprawę o zapłatę w 50%. Na koszty procesu w zakresie żądania majątkowego poniesione przez powódkę w wysokości 2.317 zł złożyła się kwota 500 zł tytułem opłaty od pozwu i kwota 1.817 zł tytułem wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika za prowadzenie sprawy o zapłatę wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa. Na koszty procesu poniesione przez pozwanego złożyła się kwota 1.817 zł tytułem wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika za prowadzenie sprawy o zapłatę wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa. Mając na uwadze, że pozwany przegrał sprawę o zapłatę w 50%, winien on w tej części ponieść koszty postępowania o zapłatę poniesione przez powódkę tj. w kwocie 1.158,50 zł (2.317 zł * 50%). Mając natomiast na uwadze, że powódka przegrała sprawę o zapłatę w 50%, winna ona w tej części ponieść koszty zastępstwa procesowego pozwanego tj. w kwocie 908,50 zł (1.817 zł * 50%). Przy uwzględnieniu wynikającej stąd różnicy (250 zł) oraz kwoty 1.320 zł wynikającej z żądania niemajątkowego powódki (600 zł – opłata od pozwu + 720 zł – wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika za prowadzenie sprawy

o ochronę dóbr osobistych), należało zasądzić od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1.570 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (pkt 4 wyroku).

SSO Hanna Daniel